

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การดื่มน้ำดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มน้ำดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำในนักเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

รูปแบบการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Cross-sectional descriptive study) ใช้การศึกษาเชิงปริมาณร่วมกับการศึกษาเชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เลือกเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก มีครูจำนวน 32 คน และนักเรียน จำนวน 415 คน อยู่ในนอกเขตเทศบาล ห่างจากตัวเมืองลำปาง ประมาณ 21 กิโลเมตร มีถนนลาดยางผ่าน เดินทางสะดวก โรงเรียนแห่งนี้อยู่ในเขตตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งมีหมู่บ้านจำนวน 14 หมู่ และเป็นเขตติดต่อกับตำบลทุ่งฝ้าย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง และมีลักษณะเป็นชุมชนชนบท โดยความเป็นอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือรับจ้าง

นักเรียนส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่มาจาก 2 ตำบล คือตำบลนิคมพัฒนาและตำบลทุ่งฝ้าย นักเรียนอยู่ในชุมชนที่มีลักษณะเป็นชุมชนชนบท และมีบริบทของชุมชนที่คล้ายคลึงกับ โรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนอื่นที่อยู่นอกเขตเทศบาล ของอำเภอเมืองลำปาง จำนวน 6 โรงเรียน

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรศึกษา คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ประจำปีการศึกษา 2550 ทั้งหมด จำนวน 415 คน

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สัมภาษณ์นักเรียนที่มีประสบการณ์การดื่มและยินยอมให้ข้อมูล เป็นเพศชาย 2 คน และเพศหญิง 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก สร้างจากการศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะคำถามมีทั้งปลายเปิดและปลายปิด โครงสร้างของแบบสอบถามและแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นเรียน เงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่าย ผลการเรียน สถานภาพในชั้นเรียน/โรงเรียน ที่พักอาศัย สถานภาพครอบครัว อาชีพบิดาและมารดา การดื่มของสุภาพในบ้าน มีคำถามทั้งหมด 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและลักษณะการดื่ม ได้แก่ อายุที่เริ่มดื่ม ชนิดของเครื่องดื่ม บุคคลที่ดื่มด้วย สถานที่ เหตุผลของการดื่ม ความรู้สึกในการดื่มครั้งแรก ปัญหาจากการดื่มครั้งแรก การขับขี่ยานพาหนะหลังการดื่ม และการได้มาซึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีคำถามทั้งหมด 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำ ได้แก่ ความหมายของการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำ ปริมาณ ความถี่ ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีการดื่ม โอกาสในการดื่ม สถานที่ บุคคลที่ดื่มด้วย เหตุผลของการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำ และปัญหาหรือผลที่เกิดขึ้นจากการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำ มีคำถามทั้งหมด 13 ข้อ

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วยแนวคำถามในประเด็นเกี่ยวกับการดื่มครั้งแรกและแนวคำถามเกี่ยวกับการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำ ในประเด็นใหญ่ 4 ประเด็น ได้แก่ เหตุการณ์ในการดื่ม สาเหตุ การรับรู้ก่อนดื่ม เหตุการณ์หลังการดื่ม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

1. นำแบบสอบถามและแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบ และนำไปปรับปรุง

2. นำแบบสอบถามและแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ที่ปรับปรุงแล้วไปตรวจสอบคุณภาพ ด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำมาปรับปรุงแก้ไข คำนวณหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาจากความคิดเห็นรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่า Content Validity Index เท่ากับ 0.88

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน เพื่อให้ข้อคิดเห็นในเรื่องของความชัดเจนของข้อความ ความต่อเนื่องของคำถาม การใช้ภาษา ตัวเลือก คำชี้แจง และความชัดเจนของแบบสอบถาม

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาทำโครงการค้นคว้าอิสระเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม และ ดำเนินการเพื่อให้มีการให้คำยินยอมในเอกสารแสดงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะร่วมตอบรับหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือในระหว่างการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถยกเลิกได้ตามต้องการ และข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะไม่ถูกเปิดเผย จะนำมาใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงสาธารณสุขอำเภอเมืองโดยประสานงานกับ สาธารณสุขอำเภอเมืองลำปางและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพและยาเสพติดของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองลำปาง หัวหน้าสถานีอนามัย และผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนเป้าหมาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกให้แก่ นักเรียนด้วยตนเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม อธิบายการทำแบบสอบถามในห้องเรียน และให้นักเรียนตอบในห้องเรียน โดยไม่ต้องระบุชื่อ เมื่อนักเรียนทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

5. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ศึกษาอธิบายขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึกให้แก่ นักเรียนที่คัดเลือก หลังจากนั้นจึงนัดหมายนักเรียนเพื่อทำการสัมภาษณ์ โดยนัดหมายครั้งละ 1 คน ซึ่งการนัดหมายนั้นจะนัดในช่วงเวลาที่เป็นคาบว่าง และดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละ ประมาณ 1 ชั่วโมง

6. นำแบบสอบถามที่จัดเก็บได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง เพื่อนำมาบันทึกผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

7. นำข้อมูลจากการบันทึกในการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่จัดเก็บได้มาตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้อง หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved